

Sygn. akt II CNP 20/14

POSTANOWIENIE

Dnia 23 września 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 23 września 2014 r.

skargi M. W. i M. W.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku

Sądu Okręgowego w S. z dnia 28 czerwca 2013 r.,

wydanego w sprawie z powództwa Powszechnej Spółdzielni Spożyców "S..."

w S.

przeciwko M. W. i M. W.

o zapłatę,

1. odrzuca skargę,

2. zasądza od skarżących M. W. i M. W. na rzecz Powszechnej Spółdzielni Spożyców "S..." w S. po 600 (sześćset) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu przed Sądem Najwyższym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 czerwca 2013 r. Sąd Okręgowy w S. oddalił apelację pozwanych od wyroku Sądu Rejonowego zasądającego solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 27.200 zł z ustawowymi odsetkami.

Pozwani wnieśli skargę o stwierdzenie nieważności tego wyroku. W skardze tej jako wartość przedmiotu sporu wskazali kwotę 27.200 zł, a także podali, że doznali szkody w wysokości 27.200 zł ponieważ kwestionowanym wyrokiem zostali zobowiązani do zapłacenia odszkodowania, którego przede wszystkim zasadę, a także wysokość, kwestionują. Wskazali też, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w trybie skargi kasacyjnej oraz skargi o wznowienie postępowania nie było i nie jest możliwe oraz, że wyrok nie może być pozbawiony wykonalności w trybie powództwa przeciwegzekucyjnego.

Badając opisane pismo pozwanych zauważyć przede wszystkim należy, że kodeks postępowania cywilnego nie zna instytucji skargi o stwierdzenie nieważności wyroku. W obowiązującym porządku prawnym, od 6 lutego 2005 r. (art. 1 pkt 25 ustawy z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, Dz.U. z 2005 r., Nr 13, poz. 98) funkcjonuje skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, przy czym od dnia 25 września 2010 r., zgodnie z treścią art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 22 lipca 2010 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny, ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy - Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz.U. z 2010 r., Nr 155, poz. 1037) w sprawach rozpoznawanych w postępowaniu procesowym skargę tę strona może wnieść od wyroku.

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku powinna spełniać wymogi formalne właściwe dla każdego pisma procesowego, a ponadto, zgodnie z treścią art. 424⁵ § 1 k.p.c. powinna zawierać: oznaczenie wyroku, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest on zaskarżony w całości lub w części, przytoczenie jej podstaw oraz ich uzasadnienie, wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżony wyrok jest niezgodny, uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy, wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków

prawnych nie było i nie jest możliwe, a ponadto – gdy skargę wniesiono stosując art. 424¹ § 2 k.p.c. – że występuje wyjątkowy wypadek uzasadniający wniesienie skargi; skarga powinna też zawierać wniosek o stwierdzenie niezgodności wyroku z prawem. Wymogi te, określane mianem elementów konstrukcyjnych, pozwalają dane pismo procesowe pismo zakwalifikować jako ów nadzwyczajny środek prawny, jakim jest omawiana tu skarga. Skarga nie posiadająca tych elementów, czy też chociażby jednego z nich podlega, w myśl art. 424⁸ § 1 k.p.c., odrzuceniu *a limine*.

Skarga pozwanych niewątpliwie nie spełnia wymagania określonego w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. to jest nie zawiera uprawdopodobnienia wyrządzenia szkody. Uwzględnienie skargi przez stwierdzenie, że prawomocny wyrok jest niezgodny z prawem, ma charakter prejudykату, stwarza bowiem możliwość dochodzenia od Państwa, na podstawie art. 417¹ § 2 k.c., odszkodowania za szkodę wyrządzoną przez wydanie tego wyroku. Ta materialnoprawna podstawa przyszłego powództwa o odszkodowanie wymaga wykazania (przez powoda w procesie odszkodowawczym) wszystkich przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej, z których jednak szkoda i związek przyczynowy pomiędzy tą szkodą a zdarzeniem sprawczym winny być wykazane już na etapie uzyskiwania prejudykату, a to wobec brzmienia art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. Powołany przepis stanowi o uprawdopodobnieniu tych przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej. Spełnienie wymogu uprawdopodobnienia nastąpi, gdy skarżący określi rodzaj i rozmiar powstałej szkody, określi czas jej powstania i związek szkody z wydaniem wyroku niezgodnego z prawem, powoła nie tylko wszystkie znane mu fakty, które wskazują na związek między zaskarżonym orzeczeniem, a doznanymi skutkiem jego wydania stratami lub utraconymi korzyściami, ale ponadto powoła dowody lub co najmniej ich surogaty, które uczynią twierdzenie o wyrządzeniu szkody wiarygodnym. Wszystko to wskazuje, że w chwili wnoszenia skargi szkoda musi już istnieć, nie wystarczy zagrożenie jej wystąpienia (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 31 stycznia 2006 r., IV CNP 38/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 141; z dnia 22 listopada 2005 r., I CNP 19/05, niepubl.; z dnia 23 września 2005 r., III CNP 5/05, niepubl.; z dnia 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05, OSNC 2006, nr 1, poz. 16; z dnia 25 lipca 2006 r., III CNP 40/06, niepubl.; z dnia 23 marca 2006 r., IV CNP 23/06, Biuletyn SN 2006, nr 6, s. 8).

Tak rozumianego obowiązku skarżący nie dopełnili. Skarżący poprzestali, jak to wskazano na wstępie, jedynie na stwierdzeniu, że doznali szkody w wysokości 27200 zł ponieważ zostali zobowiązani (niesłusznie) do zapłacenia odszkodowania. Nie przedstawili jednak jakichkolwiek skonkretyzowanych dowodów lub ich surogatów na okoliczność chociażby uiszczenia powodowi zasądzonej kwoty.

Należy też zauważyć, że nie została spełniona przesłanka wynikająca z art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., ponieważ skarżący ograniczyli się tylko do stwierdzenia, że brak jest ustawowych przesłanek do złożenia skargi kasacyjnej i skargi o wznowienie postępowania i wyrok nie może być pozbawiony wykonalności w trybie powództwa przeciwegzekucyjnego. Takie sformułowanie nie jest równoznaczne ze spełnieniem wymogu przewidzianego w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 sierpnia 2005 r., I CNP 5/05, OSNC 2006 r., nr 1, poz. 17). Jego spełnienie polega na zawarciu w skardze wyodrębnionej jurydycznie argumentacji dowodzącej w sposób wyczerpujący i niebudzący wątpliwości, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2006 r., II CNP 2/06, OSNC 2006 r., nr 6, poz. 112; z dnia 27 stycznia 2006 r., III CNP 23/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 140).

Wobec powyższego, Sąd Najwyższy na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 424¹² w związku z art. 398²¹ w związku z art. 108 § 1 k.p.c. i w związku z § 6 pkt 5 i § 12 ust. 5 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r., poz. 490).